

II. ч. 61. (21 ... иця 21. березня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ:
Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ:
Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Акція німецьких підводних човнів і літаків

БЕРЛІН, 20. III. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:**

В часі офензивних операцій проти південно-східніх берегів Англії німецький швидкий човен затопив два торговельні кораблі містоти 10.000 тон, що плили в охоронному транспорті.

Один підводний човен затопив два озброєні ворожі торговельні кораблі, разом містоти 13.000 тон. Інший підводний човен знищив 3.500 тон ворожого торговельного тонажу.

Поважні воздушні сили заатакували останньої ночі знову військові обекти і такі, які мають военне значіння на терені Вел. Британії. Особливо цілу ніч скидано численні розривні й запальні бомби всіх розмірів на Гол та в гирлі ріки Гамбер. Серед портових обектів і в установах прилюдної користи повстали численні пожежі.

За дня обкидано з успіхом бомбами торговельний корабель в каналі св. Юрія. Корабель перехилився на один бік та зупинився в бігу.

В районі **Середземного Моря** німецькі стежні літаки заатакували 17. березня у віддалі 40 км. на захід від Крети сильну ескадру ворожих военних кораблів, що складалась з двох важких одиниць, шости кружляків і двох британських контрторпедовців. Воздушні торпеди поцілили обі важкі одиниці.

Ворог перевів минулої ночі налети над північною Німеччиною та скинув над двома містами на північному побережжі розривні бомби. Заподіяні шкоди невеликі. Всі пожежі вдалося в зародку згасити. Кілька цивільних осіб згинуло, є кількох ранених.

Ворог втратив 5 літаків, з того два скинули німецькі нічні мистецькі літаки. Один власний літак не вернувся з виправи проти ворога.

Успіх підчас атаки на ворожу морську ескадру на захід від Крети був заслугою таких летунів: команданта боевої ґрупи сотн. Коваленського з залогою та поручника Бека з залогою ст. фельв. Шмітом, підст. Брікнером і фельдв. Катеном.

—o—

Фірер прийняв нового румунського посла

БЕРЛІН, 20. III. — **Фірер** прийняв у новій канцлерській палаті новоіменованого румунського посла **Равл Боссия**, що склав свої посольські грамоти. Приявний був при тому мін. закорд. справ **фон Рібентроп**. Віддіх прибічної ґвардії С. С. віддав при приїзді й відїзді військові почесті.

—o—

Мадярський міністр закорд. справ у Німеччині

БЕРЛІН, 20. III. — Сьогодні пополудні виїхав до **Німеччини** мадярський міністр закорд. справ **Лезіо Бардоші**. Мета поїздки — зустріч з мін. **фон Рібентропом**. З міністром Бардошіем виїхали надзвичайні посли і вповноважнені міністри Євген Хичі й Антін Уляйн-Ревіцкі та особистий секретар Елемер Уйпетери.

200.000 тон йде щотижня на дно

НЮ-ЙОРК, 20. III. — „Ню-Йорк Таймс" повідомляє: Згідно з даними адміраліції, втрати Англії сягають за час від 3. до 9. березня — 25 кораблів загальної містоти 98.832 тон. Отже втрати менші на 42.482, ніж у минулому тижні, але 32.000 тон більші від пересічної тижневої втрати підчас цієї війни. Англійська адміраліція подала втрати тижня, що скінчився 2. III., на 6.724 тон менше, як перше подано, бо один корабель вернувся до пристані. Разом з останнім тижнем обчислюють пересічні тижневі втрати на 120.073 тон, і це, як подає „Ню-Йорк Таймс", є „погана вістка". Втрати понад 100.000 тон пересічно в тижні годі затаїти, бо це створює дуже небезпечне положення. До того треба додати ще втрати від бур, ушкоджень кораблів, що на довгі місяці роблять кораблі нездібні до плавби так, що в дійсности треба числитися з загальною втратою пересічно 200.000 тон тижнево.

Англії не вдасться врятувати перед упадком

НЮ-ЙОРК, 20. III. — Головний орган Волстріт „Комершіел енд фіненшіел Кронікл" виступає проти пропаґандивної й оптимістичної реклями льомбардового закону підкреслюючи, що в теперішній хвилині Зл. Держави не мають змоги впливати на дальший хід европейської війни. Конґрес може приняти міліярди долярів, але не має він сили замінити тих долярів на военний матеріял. Нема сумніву, що на довшу мету не можна сумніватися у продукційну здібність американського зброеневого промислу, але **цього року не можна врятувати Англії перед упадком. Фабрики военного промислу, яких проекти й конструкційні пляни виготовлені ще минулого року, до нині не змогли урухомити продукції.** Отже ухвала в справі велитенських грошевих засобів має лише психольоґічне значіння.

—o—

Велитенські шкоди англ. военного промислу

БЕРЛІН, 20. III. — Згідно з вістками, атаки німецького летунства на Ґлезґов і Ліверпуль виявились куди успішнішими, ніж спершу здогадувалися. Навіть Лондон мусів признатися до великого числа вбитих, так, що — як можна здогадуватися — у военних обектах заподіяно велитенські шкоди.

Патріотизм і потреба

Краків, 20. березня 1941.

Автор цих рядків завсіди ставився з великими застереженнями до патріотичних проповідей, що — мовляв — рідну культуру треба активно підтримувати в усіх її проявах, завсіди й усюди. Іншими словами: що важний є не зміст, не сутня вартість даного культурного зусилля, тільки сам факт, що те зусилля походить від земляків і має українську фірму. Такий погляд ми приймали з поважним застереженням тому, бо вважали, що, напр., не можна (та й у практиці це не вдасться) силою тягнути людей до театру, якого єдиною рекомендацією була б його українська назва та в якому зрештою глядач мусів би терпіти впродовж довгих двох-трьох годин, дивлючись на фатальну постанову нудної песи чи маловартісного лубка, у виконанні кепських артистів. Те саме торкається книжки, — те саме й усякого краму першої потреби. Захоплення чимось, що воно „своє", рідне, що й ми врешті маємо те, що вже раніш мали інші, — те захоплення триватиме тільки дуже короткий час, якщо й сутня вартість того рідного: дух, рівень, зміст, хист, техніка, сорт, — якщо всі ці риски, з яких складається даний твір чи крам, не задовольнятиме наших культурних вимог чи потреб сірого покупця. І тому вже й перед війною громадсько відповідальна преса проповідувала тезу трохи змодифіковану: треба обовязково підтримувати ті українські культурні установи й імпрези та взагалі: ті всі прояви рідного духа, які знімаються на щораз вищий рівень і коли може навіть сьогодні ще не відповідають вибагливому смакові, проте дають надію, що швидко зможуть його задовольнити. Таксамо слід поводитись супроти авторів чи мистців: те, що хтось із них українець, це ще замало: треба ще ствердити в них талант та вартість їхньої творчости, і знати, чи вони не краще зробили б, коли б замість псувати папір чи полотно — взялися за інше путяще ремесло.

Ми вже виросли з пеленок такого примітивізму, в якому дуже молоді народи (як також дуже молоді люди) радіють, що є, що живуть і що їх молодість каже їм щонебудь діяти та над кожним своїм ділом радісно сплескувати руками. Маючи за собою такі-то здобутки старо- й ново-української культури та пізнавши бодай трохи культуру різних чужих народів, маючи врешті претенсію зараховуватись до сучасних політично-свідомих націй із викристалізованим світоглядом, мусимо мати також тонкий змисл критицизму — і супроти чужих і супроти себе самих. І тому в оцінці всіх явищ рідної культури замало є критерія **лише** патріотизму. Навпаки: саме патріотизм каже ставити суворі вимоги до власних і землячих зусиль збагачувати рідну культуру **справжніми** цінностями, такими, які були б частицями також культури вселюдської. Коли б не амбіція підтягати себе до культурно (господарсько, орґанізаційно) вищих націй і коли б не порівняльний критерій зі зразками рід-

них і чужих архитворів перед очима, — кожна нація засклеплювалась би у своєму ґетто, в якому все було би добре.

Тому між потребою і сентиментом часто приходить до конфлікту, але й тому також сентимент і потреба взаємно себе підтримують та творять найтвердішу підставу процвитання і розвитку направду життєздатних, позитивних і конкуренційно здібних починів, установ, підприємств. Поганий театр із директором, що не знав ні репертуару ні нових течій, був кепським організатором і не обєднав біля себе талановитого режисера, декоратора, акторів, — такий театр падав або в найкращому випадку клигав, ледви задовольняючи мало вибагливу публику по далеких закутинах. Добрий театр, добра песа, добрий артист, і добрий талановитий письменник, добра українська книжка, таксамо, як добре українське масло, мило, цукорки, чи інший предмет збуту — знаходили в українському громадянстві зрозуміння і признання. Очевидно, назверх воно інколи висловлювалось так, як могло виявитись у таких вузьких, мізерних і злиденних рямцях, в котрих ми жили. Але був критицизм, були вимоги й здебільша була й справедлива оцінка. І серед того критицизму ніколи не затрачувався сентимент до рідного: ми завсіди були готові гордитися рідним, коли тільки трохи воно було того вартне.

Сентимент до рідної преси був в українців завсіди саме як до наймаркантнішого назверхнього вияву нашого культурного життя. А з усієї преси — очевидно — з найбільшим сентиментом і пошаною втішалися наші щоденники. Львівське „Діло“ і київська „Рада“ зперед світової війни, і варшавська „Українська Трибуна“ в часах, коли в Галичині „все мовчало“, і черновецький „Час“ і хустська „Нова Свобода“ ввійшли не тільки до історії української політичної думки: їхні читачі дивились на них, як на щось справді близьке й рідне, щось таке, чого береться до руки не тільки з патріотичного обовязку, але й із потреби. Але й українські щоденники мусіли підтягати себе на щораз вищий рівень, мусіли уподібнюватись формою і технікою до великих чужинецьких часописів, щоб задовольнити вимоги рідних читачів. З якою гіркою усмішкою казали ми довгі роки, що все в нас є лише 1 щоденник — на 6 з гаком міліонів народу! І як гордилися, коли у Львові виходили вже не один, а три українські національні й незалежні, матеріяльно цілком самовистарчальні щоденники, які через взаємне суперництво щораз кращали!

Сьогодні на всьому заході від річок Сяну-Буга є один-одніський український щоденник. І мало це, але й неабиякий осяг! І колись історик українського життя за час цієї війни безумовно мусить підкреслити, як один із найпозитивніших, найсвітліших проявів живучости української енергії, що гурток українців, котрий опинився на краківському терені, відразу, ще восені 1939 р. заходився біля справи рідного часопису (і то щоденника) та що потім, коли тільки той гурт зріс і українське життя дістало певні зорґанізовані форми, — старався перетворити свій часопис таки у щоденник! І не маємо чого ані тепер стидатися за вигляд і зміст того щоденника, ані колись не будемо за нього стидатись. Якщо нині є одиниці, що не хотять бачити й розуміти умовин нашої праці та зусиль його видавців і редакторів зберегти рідний щоденник всупереч усім обставинам на пристойному рівні, то колись, з дальшої перспективи, напевне історик української думки призначить нашому щоденникові одно із почесних місць у загальному українському національному дорібку.

Не треба нам відкликуватись до самого лише патріотизму, щоб усі українські громадяни підтримували, передплачували й читали „Краківські Вісті“! Вважаємо, що не тільки обовязок, але й потреба каже нашим людям мати наш щоденник. І наш щоденник старається задовольнити бодай мінімум потреб українського читача. А коли хтось не відчуває цієї потреби, то не будемо його в цьому переконувати. Коли є люди, які вважають, що можна зараховувати себе до культурної людської спільноти та не відчувати потреби щоденника, і коли є українці, які називають себе українцями, та не тужать і не потребують рідного щоденника, — то це дуже сумне свідоцтво тільки про тих людців і про тих українців, і доказ, як вони помиляються, називаючи себе тим, чим є щонайвище лиш у малій і обмеженій мірі.

На східні теми

Лютий на Сході

Єгипет у міцних „обіймах“ англьо-австралійських військ — мовчить, бо „благоденствує“. Одначе постійні смертельні випадки египетських державників неприхильно настроєних до Англії, пророчисто говорять про настрій країни. Останньо в таємничих обставинах умер б. премієр Махмуд-паша. Це вже третій египетський державник таємничою смертю закінчує в останніх місяцях своє життя.

Трансйорданія на чолі зі своїм еміром Абдулахом, вірніше тільки сам емір, зобовязався (як читаємо в німецькій пресі) достарчити англійцям 50.000 війська, за яке дістане по 10 англ. фунтів від голови. Трансакція ця, яка посилить фінанси еміра, викликала велике обурення в націоналістичних колах цілої Арабії.

Кампанія цивільного спротиву в Індії не припиняється, не зважаючи на репресії англійської влади. Постійно приходять вісті про заворушення та сутички населення з поліцією. Навіть на основі урядової статистики, в другому чвертьріччі 1940 року в Індії було 101 страйків при участи 263.580 робітників та серед 56 заворушень. Факір з Іпі, цей відважний анти-англійський ватажок північно-західньої Індії, знову непокоїть англьо-індійські ґарнізони над афганським кордоном.

Конфлікт Сіяму (Таї) з Індокитаєм у минулому місяці ще не зазнав полагоди з огляду на територіяльні претенсії Сіяму, що були предметом торгів на мирових переговорах на конференції в Токіо. Цей льокальний конфлікт, що істнував теоретично поміж Таї і французьким Індокитаєм від початків 20-го століття, набрав на силі та прийняв форми збройного конфлікту внаслідку нового укладу сил після капітуляції Франції і зайняття Голяндії на европейському фронті війни.

Таї, чи пак Сіям, як звикли ми його називати, підтримуваний своїм патроном Японією, зголосився в рішучий спосіб до поконаної Франції за заграбованими колись своїми територіями. (В міжчасі справа вже мирно полагоджена).

На посилення японських впливів на півострові Індокитаю недобрим оком дивиться Великобританія й Америка, „турбуючись“ за долю Голяндської Індії з її нафтою та іншими природними багатствами.

Сінґапур — це ворота Далекого Сходу. Англійці міцно та спішно фортифікують їх, як рівнож сконцентрували війська над кордоном Таї з південної і північної сторони. Японська преса отверто говорить про англійські наміри заняти Таї, тенденції англьо-американського окруження, та в свою чергу, не гаючи часу, японські війська з метою „догляду“ над виконанням умов перемиря, щораз більше скріплюють свої сили в південній частині французького Індокитаю.

Вяжеться це безпосередньо з загальним, дуже нервовим положенням на Далекому Сході й напруженими відносинами поміж Америкою й Апонією.

Злучені Держави Північної Америки та Австралія, як складова частина Британської Імперії, до краю стурбовані посуненням японців в півд. басейні Китайського Моря в напрямку до Голяндської Індії. Американський конґрес постановив асиґнувати великі суми на фортифікації островів на Тихому Океані. Шеф американського ґенерального штабу заявив військовій комісії конґресу, що положення на Тихому Океані дуже поважне й необхідно негайно посилити тамошню морську та повітряну фльоту. Заступник австралійського премієра Фадден у своїй промові в Мельбурні сказав, що війна ще не є неминуча, але марево її вже наблизилось до Австралії. Новий японський посол, що недавно прибув до Уошинґтону, в розмові з журналістами щиро признав, що стрінув у ЗДПА неприхильнішу атмосферу, ніж він її передбачав. З промови міністра закордонних справ Японії в парляменті довідались ми, що ЗДПА пропонували попереднім японським кабінетам позичку для Японії під умовиною злагоди японської континентальної політики та припинення експанзії на південь.

Туреччина — Південно-Західній Пацифік — це два невральґічні пункти Сходу, над якими в минулому місяці зависли тяжкі хмари.

Л. Л.

—o—

Приїзд гр. кат. Владики до Кракова

Довідуємося, що на закінчення реколекцій у гр.-кат. парохіяльній церкві в Кракові прибуде наш український гр.кат. Архиєрей, Його Ексцеленція Преосвященний Григорій Лакота. В суботу 22. ц. м. в год. 18-ій зберуться вірні й духовенство на Його привітання в гр.-кат. парохіяльній церкві. Опісля відслужить Преосвященний молебен і уділить присутнім благословення Найсв. Тайн.

В неділю в год. 9-ій відслужить Владика архиєрейську Службу Божу, підчас якої вірні, учасники реколекцій, приступлять до св. Причастя.

Преосвященний Кир Григорій Лакота широко відомий українському громадянству як тихий, ревний працівник на ниві гр.-катол. Церкви і української церковної науки, як зразковий громадянин і щирий український патріот, якому все на серці лежало добро української Церкви й народу. В 1919-20 рр., серед найбільш невідрадних умовин, обізди Преосвященний табори наших інтернованих польськими властями — і потішав та підносив на дусі терплячих. Сподіємося, що наше громадянство численно збереться на привітання свойого Владики й виявить Йому своє привязання і любов.

—o—

Учіться німецької мови

(Заклик до нашої студіюючої молоді)

Берлін, в березні 1941.

Якось недавно мав я довгу розмову з одним німецьким ученим, нашим великим приятелем, людиною на високім становищі, що виховує гурт наших студентів у берлінському університеті. В часі розмови падуть слова мого співрозмовця: „Одначе мушу завважити, що ваші земляки, які студіюють у тутешньому університеті, роблять надто малі поступи в опануванні німецької мови. Це велике занедбання з їх сторони, яке в майбутньому некорисно відібється на них самих".

Знаючи, як низько стояв рівень навчання німецької мови в галицьких середніх школах за часів польської займанщини, я виправдував нашу молодь і впевнив нашого приятеля, що наше студентство своєю пильністю доповнить те, що без його вини занедбано в часі середне-шкільної освіти. Бо наш нарід взагалі визначається великою здібністю вивчувати чужі мови. Тут мій співрозмовець признав мені правду, а на доказ цього назвав одного земляка (випадково мого знайомого з рядів УСС), що блискуче опанував німецьку мову.

На моє питання, як справляються наші студенти з річевим матеріялом, відповів наш приятель: „Під цим оглядом я з них повні вдоволений. Але ось один кандидат не має ніяких виглядів перейти при іспиті, що стоїть перед ним, тому, що він виказує жахливі браки в німецькій мові".

Оці слова чужинця, що є нашим щирим приятелем, спонукують звернутися до нашого студентства з горячим закликом: Учіться німецької мови! Не зважаючи на те, що неодному з вас приходиться в злиднях (з часів наших студій також нам добре відомих!) добувати свою високу освіту, ви знайдіть кожного дня хоч одну, хоч пів години на систематичну науку німецької мови. Вже сам факт перебування у німецькій високій школі, серед німецького оточення дає безліч нагод до того, щоби практично вчитися німецької мови. При пляновій науці граматики й правопису можна теоретично доповнити те, що дає щоденна практика.

Старайтеся заприязнитися з німцем, вашим товаришом студій і пропонуйте йому заміну науку — ви вчитимете вашого друга української мови, а він вас німецької! Напевно аматора знайдете.

Український студент від давніх літ має свою добру славу у чужинних університетах, добуту великою пильністю й гарними успіхами. Я певний, що й нинішня наша студіююча молодь буде продовжувати світлу традицію українського студента у закордонних високих школах та що німецький професор скоро змінить свою думку про своїх учнів-українців.

Зокрема відкликуюсь до наших учнів (-иць) холмської й ярославської ґімназії, котрі задумують по закінченні середньої освіти студіювати в Німеччині, щоб вони заздалегідь основно вивчували німецьку мову. Це дуже влекшить їм пізнішу науку, бо вони не матимуть уже таких труднощів, з якими приходиться боротись тепер нашим студентам.

Д-р Никифор Гірняк.

ВТРАТИ АНГЛІЙСЬКОГО ЛЕТУНСТВА

РИМ, 20. III. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті не було ніяких важніших подій.

У Північній Африці італійські літаки збомбардували ворожі змоторизовані одиниці та військові відділи.

У Східній Африці продовжуються бої на фронті Керену, де англійці зосередили більші сухопутні і летунські сили. Італійські війська відбили завдяки непохитній силі опору ворога й завдали йому підчас протинатак великі втрати.

Одна італійська ловецька ескадра перевела несподівану атаку на одну ворожу летунську базу і знищили вісім англійських літаків.

ЯКІВ ВОЙНАРОВСЬКИЙ

З воєнного нотатника

(Продовження)*)

Іду на коні перед тачанками з кінним обезпеченням по боках і двома тачанками спереду. Знаю, що німці підходять уже під Яблоново, покинуте поляками в год. 2.30 четвертого дня війни, яка мала нас завести до Кеніґсберґу. На ліво мусить також поспішатися кольона німців, бо тамошня Оборона Народова зійшла з позиції і навіть нас не повідомила. Це саме зробив I/14 п. п., що сам відійшов в год. 2-ій, і також нас не повідомив, хоча кожна частина мусить повідомляти сусідів і держати з ними звязок.

Та якось вдалося без небезпек пройти попри Яблоново до визначеного району. Я зігнав свій баталіон, який помішався з обозами інших частин. Чому ці обози були позаду, а війська зпереду підчас відвороту — це годі розгадати. По дорозі стрічаємо перші великі валки цивільних втікачів, які спинювали кожний рух і звертали увагу німецького стежного летунства. Вже четвертий день триває війна, а нас, командантів баталіонів, ніхто не інформує про правдиве положення. Так було ввесь час тої війни.

Ще був я з баталіоном на позиції під Яблоновом, коли ми почули „інформації" зі штабу 208 полку, що на Горішньому Шлеську поляки знищили 100 німецьких повзів, 100 інших захопили, а в кілька годин пізніше про жахливе збомбардування німецьких міст після виповідження Франціею та Англією війни Німеччині. Цілі західньо-німецькі промислові міста у звалищах... Незабаром прийшла інша вістка, що — польська кіннота вже зайняла Східню Прусію, випавши з погранича Литви і що ґенерал Домб-Бернацький машерує саме через Прусію назустріч англійським десантам.

Небаром знову нові серії „вісток", а саме, що англійці висіли в Данціґу й Кенігсберґу. Наш відворот на схід пояснювали вищі польські старшини стратеґічною конечністю скорочення фронту, обєднання армії ґенерала Болтуця з армією ґен. Кутшеби для спільного удару на необережних німців, які під враженням перших осягів зажеnуться задалеко. Ґенерал Болтуць, командир нашої ґрупи, мав просте завдання: вдарити в бік німецького корпусу, що прямує в напрям Яблонова. Для тієї цілі диспонував великою оперативною ґрупою, що складалася з 4., 15. і 16. дивізій, розташованих між озерами й лісами під Бродницею. Коли б німці дійсно були наступали з Дойч Ейляв через Нове Місто, Радошкі-Гуржно-Рипін то ґрупа ґен. Болтуця могутним ударом в напрямі сходу могла була зашкодити німецькому наступові на бродницьких полях після переходу річки Дрвенци. Та цей вишпрацьований подрібно плян не вдався, німці пішли зі своїми корпусами не туди, куди надіявся ґен. Болтуць. Ґен. Бортновський наказав відворот цілої армії, на яку сунули чорні хмари з усіх боків та позбавили його ініціятиви діяти но внутрішніх лініях.

Ґен. Болтуць, старшина з російським петерсбурським військовим вишколом, автор мало в нас відомої праці „Буденний під Замостям" та командант польських частин в бої за Замостя побіч української 6-ої стрілецької дивізії ґен. Безручка 1920 р.

Він був також на місці, як командир оперативної ґрупи. Та вони оба з Бортковським не взяли на увагу значіння летунства в сучасній війні: перевага німецького боєвого летунства перекреслила вже в першому дні їхні пляни. Оборони протилетунської фактично не було, бо що значить на цілу армію дивізіон з трьох батерій малих пукавок? Ці гармати мали врешті більше смугових набоїв, ніж гострих. Польське летунство прогайнувало дорогий час, не знялося вгору в моменті вибуху війни, не змасувалося, а допустило до збомбардування летовищ і машин в ганґарах.

(Далі буде).

*) Гл. »Кр. Вісті«. чч. 33, 59 і 60.

З голосів преси

Геройство

„Ноес Вінер Таґблят" подає за італійською пресою цікавий опис сторпедування німецькими торпедними літаками двох англійських дредиавтів (найбільших, панцирних воєнних кораблів — Ред.):

»При доволі поганій погоді вдалося вчора в 1-ій год. в полудне одному розвідчому літакові спостерегти недалеко острова Крети, обриси кількох легких, ворожих кораблів, що плили в боєвому порядку. Це вказувало на приявність якоїсь більшої концентрації кораблів. І дійсно, скоро показалося шість кружляків, які несли охорону могутніх кольосів — двох дредиавтів. Спостережений з кораблів розвідчий літак, завернув до своєї бази, а на здогін йому посипався з кораблів дуже сильний вогонь протилетунської артилерії.

Діставши звідомлення, командант бази зарядив негайно вилет двох торпедних літаків „Гайнкель 111", у розшуки за добичею, що була віддалена на 750 кільометрів. Діставшися поблизу англійців, натрапили оба німецькі торпедні літаки на скажений протилетунський вогонь з кораблів, але це не стримало їх від наступу. У віддалі одного кільометра від обох великих дредиавтів, спустилися нагло оба літаки на малу висоčінь 400 метрів — і, не зважаючи на вогонь з усіх гармат і скорострілів, з погордою смерти, вистрілили свої торпеди ще заки оба дредиавти вспіли заховатися поза стіною штучної мрякн. Вибухи, які зараз же по тім слідували і два великанські сіро-зелені стовбурі диму, що підіймалися з поцілених кораблів — свідчили, що німецькі торпеди були як слід вимірені. Вони розірвали очевидно бічні панцирні плити і збірники компримованої води, так, що сильно пошкодили машинові камери дредиавтів. Вся ця блискавкова подія відбулася у віддалі яких 50 кільометрів від Кеп Кріо в 19-ій год. 15 хвилин«.

Американський демаґоґ

Як відомо, амер. президент Рузвелт проголосив мин. суботи на бенкеті закордонної преси в Уошинґтоні. Його промова — як виходить зі звітів німецької преси — була незвичайно нахабна і демаґоґічна, звернена своїм вістрям майже виключно проти Німеччини. „Ноес Вінер Тагбл." обговорюючи її пише м. ін.:

»Зміст його промови можна вичерпати в небагатьох цитатах. Отже: нац.-соціялізм є гірший, ніж пруська автократія. Він хоче не тільки змін на кольоніяльній мапі та малих пересунень кордонів в Европі — він стремить до знищення всіх демократій на всіх континентах. Він уявляє собою панівну систему, яка насильно прийшла до влади й заперечує всяку індивідуальну справедливість. Він хоче здобути Америку зі середини. В обличчі цих небезпек є американський закон про допомогу Англії — відповіддю, яка свідчить, що також американські демократи перейшли до акції. Це рішення означає кінець усіх американських мирових спроб і будь-яких компромісів. Перевівши внутрішню тотальну мобілізацію, станеться Америка арсеналом демократій і гратиме свою ролю, аж до перемоги. Світ не потребує нації, яка задля своєї величини й своєї мілітарної сили має право взяти у руки світове володіння над іншими народами, чи расами. Це останнє речення у промові Рузвелта можуть також німці вповні одобрити, бо всі ціхи, що їх він хоче приписати у ньому авторитарним державам, не торкаються молодих народів нового ладу, але навпаки — Англії та англьосаських інтервенціоністів.

Рузвелт має під рукою доволі наглядних свідків, щоби запевнитися, з якими захопленням зустрічав нарід Адольфа Гітлера, коли той вїздив до Відня. Рузвелт мабуть ще памятає гасло свого попередника Вилзона про самовизначення народів. Якщо він дальше покликається на Чехословаччину, як на приклад, то хочемо нагадати йому вчорашні, другі роковини існування Протекторату. Чеський нарід пізнав якслід неприродність тієї функції, яку наложили на нього у Версалі а саме, щоби стався матірним кораблем-літаконосцем західних великодержав проти Німеччини. Нині пізнають чехи, що вони находяться у більш щасливому стані мира і піклування, ніж будь-який інший нарід в Европі.

Якщо Рузвелт думає про Польщу, то найде мало голосів притакнення і згоди на те, що слід дозволити народам гнобити членів інших націй та вимордовувати їх сотками. Що це факти, — цього Рузвелт заперечити не може. Румунія і Болгарія? Хіба це німці, чи може англійські дипльомати затоплювали там кораблі на Дунаю, висаджували у повітря залізниці та виконували атентати? А в Єгипті — німецькі, чи англійські аґенти троїли міністрів? А в Індії, німецькі, чи може англійські ґубернатори розстрілювали й вязнили національних пробоєвиків? Чи це Німеччина закладає бльокадою жінок і дітей свого союзника, чи може це робить так Англія супроти Франції, яка пішла за неї кривавитися? Чи Гувер — попередник Рузвельта — чи він у своїх всеглядських зусиллях, щоби допомогти доставами Франції, натрапляє на спротив Німеччини, чи Англії?

Такі запити можна би продовжувати без кінця. Кожний із них є обвинуваченням демократій і запереченням немов би то під їхнім пануванням існував мир справедливість і людяність. То ж міщанська самоволя зробила місце соціялістичній свободі ладу і порядку. Цікаво, що Рузвелт цим разом уже не згадував, що Німеччина хоче напасти війною на Америку. Зате говорить він про небезпеку розточення зі середини й у ньому має рацію. Цей перехід з міщанського до соціялістичного розуміння свободи, має в собі незвичайну аґітаційну силу.

...На ділі, Рузвелт звернувся у своєму обвинуваченні по фальшивій адресі й цим фальшівництвом сам себе здемаскував. Становище, що його заняв Рузвелт, не змінює ні в чому взаємовідношення політичних сил. Знаємо від Фірера, що він готовий на всі евентуальності, що затоплений буде кожний корабель, який навинеться під наші торпедні дула. Фірер говорив учора про оконечну перемогу в цьому році. Оце німецька відповідь на заяви американського президента. В Америці обурюються, що Фірер у своїй вчорашній промові не згадав ні словечком Рузвелта. Пощо? Відповідь дасть наша армія«.

—o—

ПРЕДСТАВНИК КОМІТЕТУ ГУВЕРА В КРАКОВІ

КРАКІВ, 20. III. — До Ґен. Ґубернаторства приїхав представник великої американської орґанізації, а саме Комітету Гувера, п. Мекдоналд. Його завданням було познайомитися з місцевими гуманітарними орґанізаціями, які м. ін. розділювали американські дари між незаможне населення. Дня 19. березня відвідав п. Мекдоналд у товаристві свого окруження і німецьких представників український табор при вул. Яблоновських 10/12 і бурсу при вул. Льоретаській 18. При вул. Яблоновських американський гість затримався довше серед українських інвалідів з останньої війни, в яких відфотографувався, а далі оглянув шпиталь, шевську й кравецьку робітні, магазин з американськими дарами й з харчами та велику кухню, в якій готується обіди для 370 осіб. Того самого дня вечором п. Мекдоналд відїхав до Варшави, а звідтам поїде ще до Люблина й Радома.

—o—

218 РУМУНСЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ ПЕРЕД СУДОМ

БУКАРЕШТ, 20. III. — Урядово повідомляють, що 218 румунських духовних замішалось у події, що їх тереном стала Румунія в січні ц. р. Вони всі станули перед військовим судом. Румунська рада міністрів рішила позбавити священства всіх тих парохів.

—o—

ЗАКОН ПРО ДОПОМОГУ АНҐЛІЇ НЕ ЗРОБИВ НІЯКОГО ВРАЖІННЯ.

БЕРЛІН, 20. III. — Анґльосаська аґітація знову намагається затіяти нову історію. Иде про те, щоб спонукати Злучені Держави зробити новий крок, що мав би їх примусити активно вмішатися в европейський спір. Американський закон про допомогу Англії став тим першим кроком, що завів Злучені Держави на беріг війни. Анґлійські надії, що вже саме прийняття того закону викличе дрощі переляку в великодержавах оси, не здійснилися. Але безпосередно після того в Америці почали говорити, що американська поміч практично була би можлива щойно в 1942 р. Тому тепер анґльосаська пропаґанда намагається переконати американський нарід, що хто сказав „а", мусить сказати й „б" та що тому треба вжити американської фльоти для транспортів до Англії. Рука об руку з тією пропаґандою співпрацюють воєнні підбехтувачі з Білого Дому.

Щоби примусити американський нарід проковтнути це, підбехтувачі до війни почали робити велику паніку по обох боках океану. Американський щоденник „Таймс Геролд" повідомив у середу, що вже тепер управа міста Уошинґтону поробила заходи, щоб на випадок війни могти евакуювати столицю. Вже тепер мали зладити листи всіх вантажників, що їх можна би вжити до перевозу населення з Уошинґтону на віддалені села. Військовий союз „Емерикен Леджен" постановив для переведення цієї евакуації 2000 людей. Зі Сент Луїч повідомляють, що тамошній президент міста наказав будову протилетунських схоронищ.

—o—

Новинки

КАЛЕНДАР

БЕРЕЗЕНЬ

21. Пятниця — пр. Теофіл.
22. Субота — 40 м. в оз. Сев.

— ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ У ГР.-КАТ. ЦЕРКВІ В КРАКОВІ. У звязку зі закінченням реколекцій у гр.-кат. парохіяльній церкві в Кракові порядок Богослужень буде такий: У СУБОТУ, 22. III., від год. 16 сповідь вірних. В год. 17-ій Вечірня. В год. 18-ій привітання Владики, молебен і благословення Найсв. Тайнами, опісля дальше сповідь вірних. — У НЕДІЛЮ, 23. III., читані Служби Божі від год. 6-ої рано що пів години до год. 8.30. В год. 7-ій Утреня. В год. 9-ій Архиерейська Служба Божа. Після евангелії — остання реколекційна проповідь. Служба Божа закінчиться апостольським благословенням з повним відпустом. Остання читана Служба Божа в год. 12-ій. Вечірня в год. 16. — Гр.-кат. Парох. Уряд у Кракові.

— ПРИГАДУЄМО всім членам, що Загальні Збори Кооперативного Рільничого Банку „Українбанк" кооп. з відп. уділами в Ярославі, відбудуться 29. березня 1941 р. в год. 10-ій у домівці УДК в Ярославі. — Дирекція „Українбанку".

— ЗАСІДАННЯ НАУКОВОЇ РАДИ буде в неділю, дня 23-го ц. м. в год. 6-тій (18-ій) вечером, у домівці Українського Видавництва (Райхсштрассе 34, I.). На денному порядку реферат д-ра Є. Ю. Пеленського: „Рома й Еллада в творчості Шевченка".

— ОДНОМІСЯЧНИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ КУРС У СЯНОЦІ почався від 15. березня. Уладив його Господарський Реферат при УДК у Сяноці. На цьому курсі викладають: м-р Ігор Витвицький — торг. і пром. право; д-р Ю. Рабій — податкові обовязки купців і промисловців; д-р І. Лазор — векслеве право; інж. Шкляр — народне господарство, торговля, рахунковість, книговедення та інші. — В цьому курсі повинні взяти участь усі наші реміснички, купці й промисловці з Сянока й околиці.

— РЕЄСТРАЦІЯ ЛІКАРСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ В ХОЛМІ. У звязку з покликанням до діяльности лікарської секції при УДК в Холмі, повідомляємо про обовязок реєстрації всіх українців-лікарів, лікарів-дентистів, техніків дент., акушерок, піклунок, санітарів, фельчерів, фармацевтів та інших, що мають відношення до лікарського фаху. Це торкається тих, що замешкують у Холмі та в холмському повіті. Реєстрація провадиться щоденно: Холм, український шпиталь, від год. 12—14 у д-ра Павлишина Юліяна, або в УДК у референта Суспільної Опіки від год. 9—13. — За Управу: Д-р П. Рощинський, голова; Д-р Ю. Павлишин, секр.

— 20 МІЛІЯРДІВ ЛІРІВ НА ВОЄННІ ВИДАТКИ. На основі королівського декрету передано дальших 20 міліярдів лірів італійському міністерству війни на покриття воєнних видатків.

— БРАК СТАРШИН В АМЕРИЦІ. Контрадмірал Німіц заявив, що внаслідок браку старшин скоротять час вишколу кадетів американської фльоти з 4 на 3 роки.

— АНҐЛІЯ НЕ МАЄ ГРОШЕЙ ДЛЯ ВОЄННИХ СИРІТ. В палаті лордів на внесення уряду зняли проєкт епископа Уінстеру в справі допомоги для воєнних сиріт і родин, що потерпіли внаслідок війни. Представник уряду заявив, що немає грошей на покриття цих видатків...

— ЗАТОПЛЕНО великий анґлійський корабель-холодільню „Афрік Стар", містоти 11.900 тон.

— ЯПОНІЯ поважно суперничає зі Злученими Державами щодо закупна деяких сировин у Південній Америці.

— ТУРЕЦЬКЕ РАДІО звернулося з закликом до господинь дому, щоб не марнували мяса, цукру і передусім хліба. Також з одягом треба обходитися ощадно. Латаний одяг не приносить нечести — подавав радієвий комунікат — якщо тільки в чистому стані.

— ҐЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЯТ Злучених Держав у Токіо звернувся знов до американців, що живуть у Японії, з радою як мога скоріше вертатися до батьківщини. Цей заклик зобумовлений положенням на Далекому Сході.

— КАТАСТРОФАЛЬНИЙ БУРЕВІЙ спричинив у Злучених Державах смерть 50 осіб. Найбільші шкоди були від бурі на терені стейтів Північна Дакота й Мічіґен. З Манітоби в Канаді надійшли вістки про велике число вбитих. Число ранених досі невідоме. Розмірів шкід наразі годі обчислити.

— МІСТО ДУХІВ. Американський журналіст Крейґ Томпсон описує, що Лондон представляє вид жахливого знищення. Дільниця Істенд — це одна величезна маса розбитих, спопелілих румовищ. Чудом тільки стоїть собор св. Павла. За дня в Лондоні ще панує досить великий рух, але вночі він переміняється у велитенське місто духів...

— ЛЯВІНА засипала гірське узбіччя біля Інсбрука та засипала багатьох лещетарів. Наразі видобуто з-під снігу 5 осіб, важко й легко ранених. Иде дальша акція над відкопанням засипаних при участи ратункових відділів, пожежної сторожі й поліції.

— ЛИСТИ ДО ВІДІБРАННЯ В АДМІНІСТРАЦІЇ: Шифри: „692" (2 листи); „962" (1 лист); Коковців Ліля (2 листи); „Д. Л. 1684" (1 лист); „Абсольвент" (1 листівка); „Грім" (1 лист); „Збут" (2 листи); Проф. Керничний Данило (1 лист); Машина „Зінґер" (1 лист); Інж. Пекарчук (1 листівка); Собків Богдан (1 лист); Шмідт Франц (1 лист); „Шоферська Школа" (1 лист); Юлій Шутка (1 лист); „Фабрика" (1 лист); Юрко (1 листівка). — Адміністрація.

З концертової салі

5-ий симфонічний концерт Фільгармонії Ґ. Ґ.

Фільгармонія Ґенерального Ґубернаторства, це велике оркестральне тіло, в складі 80 музик, один із перших осягів порядкуючої німецької праці з музичної ділянки на терені колишньої Польщі. Дня 17. березня ц. р. відбувся пятий з черги, до речі передостанній із шести заповіджених симфонічних концертів. Звичайно, фізіономія всякої музичної, будьто оркестрової чи хорової збірноти обумовлена музичним профілем, часовими уподобаннями чи індивідуальними нахилами свого провідника.

Так і тут, у Фільгармонії Ґ. Ґ., дириґент д-р Ганс Рор, сполука зрівноваженого мистця з поважним науковцем, людина, що з боготворною покорою відноситься до велетнів німецької музики, витиснув своє виразне пятно й на репертуарі поодиноких концертів і на їхньому виконавцеві — Фільгармонії.

Бах, Гайдн, Моцарт (що так і мусить мати свою пайку в кожній програмі), Бетовен, Шуберт, Шуман, Брамс, Ваґнер і заповіджений внедовзі Брукнер, з одинокою концесією для Чайковського, це творці німецької музики, що універсальністю музичної мови у великій більшості здавна вже перестали бути виключним добром німецької нації.

В парі з тим і саме виконання ціхує академічна витриманість і клясична витонченість — два елементи, що дають вкупі суму естетичних вражінь і глибокого душевного переживання.

Програма останнього концерту була така:

1. В. А. Моцарт: Симфонія Ц-дур ч. 41 (юпітерська).
2. Арії й пісні в виконанні камерного співака Юлія Пацака (держ. опера Мінхен).
3. Фр. Шуберт: Велика симфонія Ц-дур ч. 7.

Через виступ „камерного співака" (це почесна назва еліти німецьких співаків) Ю. Пацака, мали ми нагоду вже вдруге у тому році пізнати представників чолової кляси німецького оперового співу. З пяти арій і пісень, на першому місці треба поставити виконання концертової арії Моцарта „O, misero sogno", де досягнуто височин мистецтва співу, хоча багато більший успіх мала арія Ваґнера із „Норимберзьких співаків" (на жаль, не чули ми там блискучих верхніх тонів) і головно пісні Вольфа „Гаймвеґ", що ділала на приявних безпосередністю свого змісту.

Порівнюючи виступ п. Пацака з недавнім виступом п. Марти Фухс з Берліна (теж камерної співачки), в аріях Ваґнера (незабутня Сента і Ізольда) треба безперечну перевагу признати таки п. Фухс, що „ґерманськістю" своєї зовнішньої появи і потужним матеріялом героїчного сопрану залишила незабутнє вражіння.

Крайніми точками програми були дві симфонії, тієї самої тонації, двох композиторів, що вправді клясифікуються істориками музики як представники різних музичних епох, а проте дивно сплетені зі собою однаковістю щербатої долі, що серед нужди і повного незрозуміння коротали свої коротенькі життєві шляхи, та аж по роках забуття заблиснули безсмертною славою.

Моцарт і Шуберт, що їх залюбки називають „божеськими", оба незрозумілі для нас феномени музичної плодючости, оба — невичерпані джерела насправді „божеських" мельодій і творчої інвенції.

Обі симфонії належать до вершків творчих осягів їхніх майстрів.

„Юпітерська" симфонія Моцарта, названа так по достойній своїй внутрішній гармонії і маєстатичній формі, удостоїлася від виконавців, з д-ром Рером у проводі, рівнорядної до її внутрішнього змісту — зовнішньої оправи. Головно блиснули тут струнні інструменти, зредуковані до максимальної, допускальної у Моцарта кількости. Так і відчувалося, що не маємо тут до діла тільки з оркестрантами, але й з мистцями, злитими рукою свого орудника в орґанічну цілість. Про такий рівень перед кількома місяцями годі було й думати.

Це перші висліди кількамісячної напруженої співпраці оркестри зі своїм дириґентом.

Шубертова, справді „велика", симфонія ч. 7, це передвісник великої симфонічної форми, що розвинулася вповні аж у Брукнера. Через розтяглість форми, багатство мельодій і часте повторювання тем, вимагає великого зосередження слухача, бистрого слідкування за розвитком ідей, а тому не належить до часто виконуваних, ні надто популярних Шубертових творів. Ніде правди діти, що без огляду на рідку у Шуберта погідність, а навіть життерадісність, уступає глибиною музичного виразу його ж недокінченій Е-моль симфонії.

В цілості залишили оба симфонічні твори вповні вражіння тризвука Ц-дур: ясність, суцільність та здецидованість.

Б. Пюрко.

Нова ситуація у Греції

Анґлійські війська на грецькому фронті.

БЕРЛІН, 20. III. — Коли чужинецькі журналісти, які запитували про стан німецько-грецьких відносин, діставали досі від відповідних німецьких чинників найчастіше заяву, що нема тут ніякої зміни, то сьогодні заявляють, що до цієї теми не можуть займати ніякого становища. Таким робом у відносинах між Німеччиною і Грецією зайшов імовірно новий момент, який безумовно є звязаний з присутністю анґлійських військ на грецькому фронті. В Берліні заявляють, що слідкують за цією подією з найбільшим зацікавленням. Самого факту вичалення анґлійських військ не заперечують вже самі учасники. Німецька сторона реєструє дуже дбайливо всі вістки про цю подію. Проте Німеччина спирає свої рішення на своїх власних інформаціях. У звязку з цим німецькі чинники заявляють також, що вістки про недалеке перемиря між Італією та Грецією не відповідають правді. Компетентні італійські чинники вже й раніш спростовували ті звістки, вказуючи на те, що актуальні проблеми між Італією та Грецією будуть вирішені зброєю.

———o———

Морські втрати Анґлії сягають 9 міліонів тон

БЕРЛІН, 20. III. — На засіданні палати громад заявив перший лорд британської адміралції Елексендер, що пересічні тижневі втрати анґлійської торговельної фльоти та кораблів чужих держав, які є на анґлійській службі від вибуху війни, є дуже великі й загалом сягають 5 міліонів тон. У звязку з тими анґлійськими статистичними даними в справі страт, американські кола адміралції запевняють, що згідно з їх обчисленнями число затопленого корабельного тонажу повинно бути на 75 відс. вище. Якщо додати цих 75 відс. до анґлійських статистичних даних про втрати, то загальне число тонажу сягає 8,75 міліонів тон анґлійських торговельних кораблів і тих держав, яких кораблі є на анґлійській службі. Згадані обчислення американських кол покриваються з невеликими відхиленнями з німецькими даними про втрати ворожої торговельної фльоти у воєнному комунікаті з 12. березня ц. р., згідно з яким втрати ці сягають до 9 міліонів тон.

———o———

— АНҐЛІЙЦІ поспішно доповнюють оборонні укріплення Ґібральтару.

— ПІШОВ НА ДНО американський вантажний корабель „Мабекона", містоти 3.512 тон. Рештки цього корабля найшли біля островів Бермудів. Про долю його 25-особової залоги нічого не відомо.

— У ПРАЗЬКОМУ ЯРМАРКУ взяло участь загалом 1.798 виставців (на 96 більше, ніж минулого року). Побільшено теж виставові терени до 26.000 кв. метрів. Празький ярмарок стягнув тисячі купців з цілої Німеччини, головно з Судетів і Остмарку. Також є значне число закордонних купців.

— АНҐЛІЙСЬКИЙ господарський тижневик „Економист" помістив статтю про те, що Анґлія може покрити своїми доходами тільки половину своїх видатків. У майбутньому бюджетовому році дефіцит досягне 15 міліярдів долярів.

З українського життя

ВОЛОДАВА — КОБЗАРЕВІ.

Дня 9. березня ц. р. відсвяткувала ціла українська Волода й довкільні села урочистим концертом роковини нашого незабутнього ґенія — Тараса Шевченка. Вщерть виповнена саля, здавалося, не помістить уже ні одного глядача. З гарно прибраної сцени, з-посеред зелені цвітів та барвистих рушників гляділи очі Того, якому віддати належну пошану зібрались численні володавці. Гарно підібраної, багатої та змістовної програми не повстидалася б і великоміська сцена. Гарно та дбайливо були виведені хорові точки під орудою м-ра Л. Крущельницького, що в цей концерт вложив багато труду й фахового знання, переносили скухачів у країну, де „зелений гай, пахуче поле" співали про горе втомленого кривдою серця. Пісня „Ой, три шляхи" в виконанні дуету м-ра Л. Крущельницького й проф. Придаткевича до глибини сердець зворушила очаровану публику. Прегарне баритонове сольо проф. Придаткевича „Гетьмани" при фортепяновім супроводі одного з членів місцевої військової орхестри, глибокий змістом реферат м-ра Ольхівського, що в великій мірі причинився до гідного відсвяткування цього концерту, та деклямація п. Калинича „Кавказ" — зложилися на цей дійсно гарний і тут ще небачений концерт. По відспіванні „Заповіту" й „Ще не вмерла" розійшлися слухачі домів у глибокій задумі про Того, що для якого звеличання немає досить гарних *пісень ні слів.*

Володавець.

БЕЛЗЧИНА.

З КРИСТИНОПОЛЯ.

Кристинопіль — маленьке провінціональне містечко, чи не найдальше висунене на схід. Давніше його згірдливо називали „Жидинопіль", бо мало в свойому брудному середмісті чисту жидівську республику. Якось на пробу післав хтось листа зі Самбора до Кристинополя, адресуючи навмисне „Жидинопіль". Продовж двох днів лист дійшов просто до Кристинополя на подану адресу. Ще на одну недугу хворів Кристинопіль, а саме на „одрущане душ". Сьогодні ситуація основно змінилась. Побачити тут жида вважається вже деякою сензацією. Національно хиткі станули твердо при своїм. Національне й культурне освідомлення зростає. В Кристинополі є українська 7-клясова народня школа, школа домашніх господинь, захоронка для передшкілля й гурток молоді, зорґанізований в УОТ, що додержує кроку в своїй праці іншим орґанізаціям.

В освітнім розвою веде перід і надає тон, побіч УОТ, новозаснована школа домашніх господинь під проводом фахових сил СС. Служебниць, головно с. Теодозії Варецької, орґанізаторки школи, що тихою та солідною працею зморла вдержати школу на високому рівені. Господинська школа уладила свят-вечірну Просфору для бездомних Кристинополя. На кожному концерті, що їх уладжує УОТ, на кожному національному святі — точки господинської школи випадають завсіди найкраще.

Ск.

БІЛА ПІДЛЯСЬКА.

В місті Біла Підляська в дні 10. II. ц. р. відбулося перше організаційне зібрання православного духовенства й мирян, щоб заснувати Повітовий Місійний Комітет і накреслити плян місійної праці на Підляшші. На зібранні, після молебну, вислухано доповіди повітового місіонера на Підляшші о. Івана Кремінського та винесено ряд важних постанов, як для для Церкви, так і для справи українського народу на Підляшші. Між іншим ухвалено заснувати повітову місійну бібліотеку в Білій; заснувати в усіх парохіях повіту більського і радзинського парохіяльні бібліотеки; доповнити домові бібліотеки кожного священика й псаломщика літературою з відділу українїстики; заснувати братства молоді при кожній парохії; участь духовенства в культурно-освітній, кооперативній та взагалі громадській праці. До управи комітету ввійшли: декани оо. Дикий, Яцюк і Сенкевич та окружні місіонери: оо. Біронт, Скакальський і Кунцеус; від мирян — п. суддя Соловій, п-ні м-р Шумовська, п-ні Дмитрюкова і п. Ґоґаля. Щасти, Боже, в праці на користь української православної Церкви й народу!

ЧЕНСТОХОВА.

Перенесення голови УДК з Ченстохови до Холму.

Довголітнього голову Української Громади в Ченстохові, капітан-лейтенанта **Святослава Шрамченка,** *призначено головою УДК в Холмі. 16 літ головував він у Ченстохові, де тепер УДК досяг орґанізаційно до кульмінаційного пункту, як для можливостей української громади на чужій землі.* Громада складається тепер з 200 членів, має власну домівку в самому центрі міста, „Українське Касино", українську державну народню школу, український архів, два „Веркшуци", відділ залізничої поліції. УДК має секції: старшинську, жінок, учителів, молоді, хор; бібліотека має 600 книжок.

УДК на свойому засіданні 26. II. ц. р. обрав капітан-лейтенанта Шрамченка почесним доживотним головою.

28. II. ц. р. відбулося зібрання громадян, на якому кап.-лейт. Шрамченко виголосив відчит про українське населення в Ген. Губернаторстві, зокрема на Холмщині, й звернувся з гарячим закликом жити спільною соборно-українською родиною, як це було тут до цього часу, в повній згоді. 29. II. ц. р. відбулася спільна прощальна вечеря Української Громади в честь відїзджаючого голови УДК, кап.-лейтн. Шрамченка.

Звичайні Загальні Збори

Кооперативного Рільничого Банку

„Українбанк"

кооперативи з відп. уділами в **ЯРОСЛАВІ** **відбудуться в суботу, 29. березня 1941 р., в год. 10-ій перепол. в салі УДК в Ярославі**

з таким порядком нарад:

1. Відкриття Зборів.
2. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3. Звідомлення Дирекції з діяльности за рік 1940.
4. Звідомлення з ревізії, переведеної Союзом Рільничих і Зарібково-Господарських Кооператив у Кракові.
5. Затвердження рахункового замкнення і білянсу за рік 1940 і внесок Надзірної Ради на розділ білянсової надвижки.
6. Затвердження прелімінаря бюджету й пляну праці на 1941 рік.
7. Зміна статуту.
8. Означення найвищої суми зобовязань, які Українбанк може затягнути, й межі кредиту, який можна признати одному членові.
9. Вибір членів Надзірної Ради на місце уступаючих.
10. Внески й запити.

Члени беруть участь у Загальних Зборах тільки особисто. Правні особи беруть участь у Загальних Зборах через установлених повновласників. Повновласником кооперативи чи іншої правної особи може бути член Дирекції чи Надзірної Ради кооперативи або управного орґану іншої правної особи, або в обох випадках член Українбанку.

Річний звіт і замкнення рахунків виложені в льокалі Українбанку до перегляду членів.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ

Кооп. Рільн. Банку Українбанк в Ярославі:

Іван Бараник, голова. **Борис Теодор,** секретар.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., ¼ сторінки 180 зол., ⅛ сторінки 150 зол. 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читну і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 230-39.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79